

Program szkolenia

WSPIERANIE OSÓB O SZCZEGÓLNYCH POTRZEBACH W PRZEMIESZCZANIU SIĘ (INICJATYWA 13.2) ZGODNIE ZE WZOREM DO ZINTEGROWANEGO REJESTRU KWALIFIKACJI

Stały rozwój cywilizacyjny powoduje, że wzrasta popyt na wysoko wykwalifikowaną kadrę. Dlatego kwalifikacje są przedmiotem zainteresowania edukacji i podejmuje się działania na rzecz wdrożenia nowego podejścia do tego zagadnienia. W końcu 2015 roku uchwalona została ustawa o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (ZSK), która określiła kształt i sposób funkcjonowania systemu kwalifikacji w naszym kraju.¹

Idea uczenia się przez całe życie (ang. lifelong learning) opiera się na założeniu, że umiejętności osób mają duże znaczenie dla przyszłości społeczeństw oraz, że nie wystarcza już wykształcenie zdobyte w okresie młodości.² Zintegrowany System Kwalifikacji przeznaczony jest dla tych, którzy chcą się uczyć i rozwijać. W systemie tym coraz ważniejsze stają się konkretne efekty uczenia się – to, co wiemy, jakie posiadamy umiejętności i kompetencje oraz jak możemy je wykorzystać w życiu zawodowym i społecznym. Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK) to publiczny rejestr, który gromadzi dane o wszystkich kwalifikacjach zawartych w ZSK niezależnie od innych rejestrów powstających w Polsce.³

Przy opracowaniu dwóch spośród trzech programów szkoleń opracowanych przez ITS w ramach Centrum Wiedzy o Dostępności (CWoD) zastosowano wzór opisu kwalifikacji używany przez Instytut Badań Edukacyjnych spełniający kryteria wniosku o włączenie danej kwalifikacji do ZRK.

Uczenie się w celu wykonywania pracy zawodowej jest elementem wielowymiarowego uczenia się przez całe życie. Uczenie się, aby dobrze wykonywać pracę, jest jednym z ważniejszych celów edukacyjnych ze względów ekonomicznych, społecznych, psychologicznych. Niedobory kadrowe dotyczące pracowników wysoko wykwalifikowanych i niższego szczebla mają swoje źródło m.in. w niewystarczającej liczbie osób odpowiadających specjalnym wymaganiom pracodawcy, do których można zaliczyć doświadczenie zawodowe, specjalistyczne kursy, umiejętności interpersonalne i indywidualne oraz dyspozycyjność.

15 stycznia 2016 r. weszła w życie ustawa z 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (ZSK) (Dz.U. 2016 poz. 64). Elementem tego systemu jest Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK) w którym znajdują się informacje o kwalifikacjach nadawanych w Polsce przez różne podmioty w wielu dziedzinach kształcenia. ZRK jest rejestrem publicznym, a wiadomości w nim zawarte są dostępne powszechnie za pośrednictwem portalu internetowego. Kwalifikacje gromadzone w ZRK mogą przyczynić się do poprawy jakości i efektywności wybranych obszarów pracy, w tym również w transporcie. Obecnie z tej dyscypliny do systemu wprowadzonych jest zaledwie kilka.

Prace nad modernizacją ZSK prowadzono w Polsce przez wiele lat we współpracy z partnerami społecznymi. Modernizacja ma służyć realizacji polityki uczenia się przez całe życie odpowiadającej współczesnym potrzebom gospodarki. Obecne zmiany są bardzo dynamiczne. Trudno jest sobie wyobrazić pracę tylko w jednym, raz wyuczonym, zawodzie, a tym bardziej bez nabywania nowej wiedzy i umiejętności.

ZRK uruchomiono w 2015 r. Jego funkcjonowanie jest uregulowane przepisami ww. ustawy, a za jego działanie odpowiada koordynator – minister właściwy ds. oświaty i wychowania. ZRK jest prowadzony przez Instytut Badań Edukacyjnych (IBE). Poza kwalifikacjami nadawanymi w systemie oświaty i szkolnictwa wyższego pozostałe charakteryzują się różnorodnością i niespójnością rozwiązań prawno-organizacyjnych.

Powołanie ZRK jest korzystne zarówno dla pracodawców, jak i dla obywateli. Pozwala bowiem zapoznać się osobom szukającym zatrudnienia, chcącym się również przekwalifikować, z możliwościami zdobywania nowych kwalifikacji. Umożliwia poprawę jakości i pogłębiania już tych posiadanych kwalifikacji, a także zapoznanie się z oczekiwaniami, jakie stawiają przez kandydatami zmieniający się rynek pracy i pracodawcy. Zapewnia również większą konkurencyjność na rynku wobec osób, które w sensie zawodowym się „nie rozwijają”. Dla pracodawców jest to możliwość zaprezentowania swoich oczekiwań wobec poszukiwanych pracowników dotyczących ich wiedzy i konkretnych umiejętności. Zdobywanie określonej kwalifikacji ma dać pewność, że zarówno osoba ją posiadająca, jak i podmiot certyfikujący, spełniają wyznaczone standardy. Jest to szczególnie ważne w obszarach obejmujących zagadnienia związane ze zdrowiem i bezpieczeństwem obywateli, do których należy transport.

¹ Sławiński S., Mała encyklopedia ZSK. Instytut Badań Edukacyjnych, Warszawa 2017.

² Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji w Zarysie. Instytut Badań Edukacyjnych, Warszawa 2018.

³ Zintegrowany System Kwalifikacji kwalifikacje.gov.pl/en/about-iqs/integrated-qualifications-system-iqs (dostęp 27.06.2022).

W ZRK znajdują się trzy rodzaje kwalifikacji:

1. Nadawane w oświacie oraz w szkolnictwie wyższym na podstawie ustaw regulujących działania systemu oświaty oraz systemu szkolnictwa wyższego i włączone do ZSK z mocy ustawy; są to kwalifikacje pełne i częściowe (wyodrębnione w zawodach szkolnych).
2. „Uregulowane” – nadawane na podstawie innych przepisów prawa (poza formalną edukacją); ustawa nałożyła na ministrów obowiązek przeglądu kwalifikacji uregulowanych, należących do ich działów administracji rządowej w celu ustalenia, które z nich powinny być włączone do systemu); są to kwalifikacje częściowe.
3. „Rynkowe” – nadawane bez podstawy w przepisach; są to wyłącznie kwalifikacje częściowe.

ZRK zawiera też informacje o instytucjach odpowiedzialnych za potwierdzanie zdobytych kwalifikacji. Aby kwalifikacja rynkowa mogła pojawić się w ZRK, musi przejść proces weryfikacji określony w ustawie o ZSK i otrzymać poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji. Obecność kwalifikacji w rejestrze oznacza, że jej wiarygodność i jakość została potwierdzona przez władze publiczne, a dzięki przypisaniu jej poziomu PRK można ją porównać z Europejską Ramą Kwalifikacji. Wprowadzenie ZSK sprawia, że dyplomy i certyfikaty będą porównywalne w Polsce i za granicą; wzmocni to również jakość kursów i szkoleń.

O włączeniu do ZSK kwalifikacji uregulowanych oraz kwalifikacji rynkowych, należących do określonego działu administracji rządowej, decyduje minister odpowiedzialny za dany dział. W ustawie są przepisy określające sposób włączania kwalifikacji uregulowanych i rynkowych do tego systemu, jak również przepisy na okres przejściowy, umożliwiające szybkie włączenie do ZSK kwalifikacji uregulowanych, które istniały przed wejściem w życie ustawy.

Przygotowując ustawowe standardy opisywania kwalifikacji w ZSK, przyjęto założenie, że mają one obejmować informacje, które są ważne zarówno dla osób zamierzających nabywać kwalifikację, jak i dla instytucji walidujących i certyfikujących, a także z punktu widzenia rządu odpowiedzialnego za prowadzenie polityki rozwoju. Najważniejszą częścią opisu kwalifikacji jest przedstawienie efektów uczenia się wymaganych dla kwalifikacji. Zgodnie z ustawą wymagane dla danej kwalifikacji efekty uczenia się mają być przedstawiane w trzech częściach, które powinny się wzajemnie dopełniać. W opisie muszą się także znaleźć wymagania dotyczące walidacji, które mają kluczowe znaczenie dla zapewniania jakości i porównywalności kwalifikacji nadawanych przez różne instytucje.

Uprawnienia do certyfikowania albo wynikają wprost z przepisów prawa, albo są nadane przez ministra właściwego dla danej kwalifikacji zgodnie z przepisami ustawy o ZSK. Kwalifikacje nadaje się wyłącznie na podstawie pozytywnego wyniku walidacji wymaganych dla danej kwalifikacji efektów uczenia się. Ustawa o ZSK zawiera przepisy umożliwiające akumulowanie i przenoszenie osiągnięć.

Ustawa o ZSK stanowi, że walidacja i certyfikowanie (w każdej instytucji) muszą być objęte wewnętrznym i zewnętrznym systemem zapewniania jakości. Według przepisów nadzór nad walidacją i certyfikowaniem kwalifikacji uregulowanych i rynkowych włączonych do ZSK sprawują ministrowie. Procedura włączająca kwalifikację do ZRK jest kilkuetapowa. Na każdy etap składa się kilka kroków. Wszystko to służy wyeliminowaniu błędów i opracowaniu jak najlepszego rozwiązania. Procedurę włączania kwalifikacji rynkowej do ZSK przedstawiono w poniższej tabeli.

Etapy włączania kwalifikacji rynkowej do ZSK

Etap I. Ocena formalna wniosku
Zainteresowany podmiot opracowuje kwalifikację i składa wniosek o jej włączenie do ZSK za pośrednictwem portalu ZSK.
IBE ocenia formalnie, wzywa do uzupełnienia braków, wspiera w ustaleniu właściwego ministra.
Poprawny formalnie wniosek IBE przesyła elektronicznie do właściwego ministra. W przypadku nieusunięcia braków wnioskowi nie nadaje się dalszego biegu.
Etap II. Konsultacje, ocena merytoryczna i rozstrzygnięcie włączenia do ZSK
Krok 1 – minister przeprowadza konsultacje wniosku w środowisku.
Krok 2 – minister występuje o opinię specjalistów na temat celowości włączenia kwalifikacji do ZSK.
Krok 3 – minister ocenia wniosek.
Krok 4 – minister rozstrzyga o włączeniu kwalifikacji do ZSK.
Delegowanie uprawnień: Do rozpatrzenia wniosku minister może upoważnić: <ul style="list-style-type: none"> – organ lub kierownika jednostki organizacyjnej podległej mu lub przez niego nadzorowanej, – organ samorządu zawodowego lub organ organizacji gospodarczej.

Upoważnienia dokonuje się w drodze rozporządzenia.
Etap III. Przypisanie poziomu PRK i włączenie kwalifikacji do ZSK
Krok 5 – minister przypisuje poziom PRK.
Krok 6 – minister przekazuje rekomendację Radzie Interesariuszy ZSK do zaopiniowania.
Krok 7 – minister przypisuje poziom PRK i włącza kwalifikację do ZSK.
Minister przypisuje poziom PRK do danej kwalifikacji zgodnie z treścią rekomendacji i włącza kwalifikację do ZSK w drodze obwieszczenia.
Minister publikuje obwieszczenie w Monitorze Polskim.
Kwalifikacja zyskuje status kwalifikacji włączonej do ZSK.
Kwalifikacja uzyskuje status kwalifikacji funkcjonującej w ZSK po nadaniu uprawnień instytucji certyfikującej (IC) i po podpisaniu umowy przez ministra właściwego z podmiotem zewnętrznego zapewniania jakości (PZZJ).
Po zamieszczeniu obwieszczenia minister przekazuje do podmiotu prowadzącego ZRK informację o włączeniu danej kwalifikacji do ZSK wraz z informacjami o kwalifikacji.

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów IBE.

W ostatnich latach w Instytucie Transportu Samochodowego (ITS) opracowano 11 kwalifikacji, które wpisują się w koncepcję uczenia się przez całe życie i odpowiadają na potrzeby rynku pracy. Do dnia dzisiejszego żadna z nich nie została włączona do ZRK. Do każdej propozycji kwalifikacji opracowano schematy i próbki narzędzi walidacji, jak również wewnętrzny system zapewniania jakości. Formularze zaproponowanych kwalifikacji są umieszczone w ZRK. Każda z kwalifikacji jest częstkową i dotyczy wielu zakresów związanych z szeroko rozumianą motoryzacją, funkcjonujących w praktyce, które nie zostały dotychczas opisane i uregulowane.⁴

Wspieranie to inaczej asystowanie, podanie pomocnej dłoni, doradzanie, oparcie, opoka, osłona, ostoja, podpora, podpowiedź, pomaganie, pomoc, poparcie, porada, przyjacielska przysługa, sprzyjanie, ułatwianie, uprzywilejowanie, usprawnianie, dopomaganie, popieranie, wspomaganie, dopingowanie, kibicowanie, patronowanie, sympatyzowanie, wtórowanie, wzmacnianie, wzmocnienie, subsydiowanie.

Najważniejsze konteksty znaczeniowe dla synonimów słowa wspieranie to:

- w odniesieniu do osoby,
- jako ułatwianie zrobienia czegoś,
- jako czynność nie pozwalająca czemuś upaść,
- w odniesieniu do wspierania kogoś,
- w kontekście dodawania otuchy,
- jako rodzaj ratunku,
- jako czynność wzmacniająca budowlę,
- w kontekście finansowym.⁵

Wspieranie osób o szczególnych potrzebach w przemieszczaniu się to udzielanie szerokiego spektrum informacji odnośnie usprawnień w transporcie indywidualnym adresowanym właśnie OSP przez opisaną niżej grupę potencjalnych zainteresowanych uzyskaniem nowej wiedzy i uporządkowaniem tej dostępnej będącej przedmiotem szkolenia.

SCHEMAT WSPARCIA

⁴ Źródło: www.prawodrogowe.pl/informacje/ekspert-wyjasnia/aneta-wnuk-propozycje-nowych-kwalifikacji-z-dyscypliny-transport (dostęp 27.07.2022); Materiały dot. opracowania kwalifikacji dostępne są na stronie internetowej ZSK: kwalifikacje.gov.pl/publikacje-zintegrowanego-systemu-kwalifikacji; słownik pojęć jest umieszczony pod linkiem kwalifikacje.gov.pl/57-podstawowe-pojecia/244-slownik

⁵ synonim.net/synonim/wspieranie (dostęp 04.08.2022)

W ramach projektu Centrum Wiedzy o Dostępności do transportu i mobilności osób o szczególnych potrzebach (POWR.03.05.00-00-CW07/20) zespół Instytutu Transportu Samochodowego przygotował dwa niezależne szkolenia. Jedno z nich to wspomniane wyżej *Wspieranie osób o szczególnych potrzebach w przemieszczaniu się* (inicjatywa 13.2), drugie pt. *Konsultowanie kierowców o szczególnych potrzebach* (inicjatywa 13.1) jest adresowane do innej grupy.

Program szkolenia: Wspieranie osób o szczególnych potrzebach (OSP) w przemieszczaniu się (Inicjatywa 13.2)

Nazwa szkolenia: zgodnie ze wzorem wniosku do Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji
Wspieranie osób o szczególnych potrzebach (OSP) w przemieszczaniu się (nazwa skrócona: Wspieranie OSP)
Orientacyjny nakład pracy [godz.]
15 godz.
Grupy osób, które mogą być zainteresowane udziałem w szkoleniu
Uzyskaniem kompetencji twardych w zakresie <i>Wspierania osób o szczególnych potrzebach (OSP) w przemieszczaniu się</i> mogą być zainteresowani instruktorzy nauki jazdy, egzaminatorzy, policjanci, strażnicy miejscy, adaptatorzy, handlowcy i dystrybutorzy sprzętu dedykowanego OSP, pracownicy socjalni, opiekunowie OSP, doradcy.
Wymagane kwalifikacje grup osób zainteresowanych udziałem w szkoleniu
Świadectwo potwierdzające wykształcenie średnie
Grupa docelowa wsparcia
Osoby o szczególnych potrzebach (OSP) w przemieszczaniu się, w tym: kandydaci na kierowców, kierowcy, pasażerowie z ograniczeniami w przemieszczaniu się
Syntetyczna charakterystyka efektów uczenia się
Osoba posługuje się wiedzą o rodzajach, stopniach i klasyfikacji niepełnosprawności oraz przepisach dotyczących OSP jako użytkowników transportu indywidualnego. Dysponuje wiedzą dotyczącą identyfikowania potrzeb OSP i urządzeń adaptacyjnych dedykowanych tej grupie osób. Wie jak skutecznie komunikować się z OSP oraz zna zasady współpracy z podmiotami prowadzącymi działalność w obszarze transportu indywidualnego.
Wyodrębnione zestawy efektów uczenia się
01. Wiedza o rodzajach, stopniach i klasyfikacji niepełnosprawności (2 godz.) 02. Wiedza o przepisach dotyczących OSP jako użytkowników transportu indywidualnego (3 godz.) 03. Wiedza dotycząca identyfikowania potrzeb OPS jako użytkowników transportu indywidualnego (3 godz.)

<p>04. Wiedza dotycząca urządzeń adaptacyjnych dedykowanych OSP jako użytkowników transportu indywidualnego (3 godz.)</p> <p>05. Wiedza dotycząca skutecznej komunikacji z OSP (2 godz.)</p> <p>06. Wiedza nt. współpracy z podmiotami prowadzącymi działalność w obszarze transportu indywidualnego. (2 godz.)</p>	
<p>Poszczególne efekty uczenia się w zestawach</p>	
<p>Zestaw efektów uczenia się:</p>	<p>01. Wiedza o rodzajach, stopniach i klasyfikacji niepełnosprawności</p>
<p>Umiejętności</p>	<p>Kryteria weryfikacji</p>
<p>a. charakteryzuje terminologię dotyczącą rodzajów, stopni i klasyfikacji niepełnosprawności</p>	<ul style="list-style-type: none"> – omawia rodzaje niepełnosprawności w powiązaniu z jednostką chorobową, kodami i subkodami ograniczeń, – omawia stopnie niepełnosprawności, – omawia klasyfikacje niepełnosprawności i niezdolności do pracy stosowane w orzecznictwie, w tym ZUS, KRUS, Zespoły ds. orzekania o niepełnosprawności, – omawia rodzaje niepełnosprawności w powiązaniu z doborem urządzeń adaptacyjnych,
<p>b. charakteryzuje schorzenia związane z niepełnosprawnością</p>	<ul style="list-style-type: none"> – omawia pojęcia dotyczące dysfunkcji kończyn, w tym spastyki, wiotkości, niedowładów całkowitych i połowicznych, – omawia wpływ niepełnosprawności na funkcjonowanie osoby o szczególnych potrzebach.
<p>Zestaw efektów uczenia się:</p>	<p>02. Wiedza o przepisach dotyczących OSP jako użytkowników transportu indywidualnego</p>
<p>Umiejętności</p>	<p>Kryteria weryfikacji</p>
<p>a. charakteryzuje dokumenty dotyczące OSP</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia dokumenty krajowe dotyczące OSP, w tym Ustawę z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. 1997 Nr 123 poz. 776), Uchwałę nr 27 Rady Ministrów z dnia 16 lutego 2021 r. w sprawie przyjęcia dokumentu Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021–2030 (Monitor Polski 2021r. poz. 218), Ustawę z dnia 15 czerwca 2012 r. o ratyfikacji Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych (Dz.U. 2012 poz. 882), Ustawę z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2019 r. poz. 1696), – wymienia dokumenty międzynarodowe dotyczące OSP, w tym Uchwałę Rady Europy (1996) dotyczącą równych szans dla osób z niepełnosprawnością, Zalecenie Rady nr 376 (1998) w sprawie kart parkingowych dla osób niepełnosprawnych,

<p>b. charakteryzuje przepisy dotyczące OSP, w tym kandydatów na kierowców, kierowców i pasażerów, związane z badaniami lekarskimi i psychologicznymi</p>	<ul style="list-style-type: none"> – omawia przepisy i inne akty dotyczące kodów i subkodów, które określają ograniczenia w korzystaniu z uprawnień, w tym Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 sierpnia 2019 r. w sprawie badań lekarskich osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami i kierowców (Dz. U. 2019 poz. 1659 z późn. zm.), – omawia przepisy i inne akty dotyczące badań z zakresu psychologii transportu, w tym Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 8 lipca 2014 r. w sprawie badań psychologicznych osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami, kierowców oraz osób wykonujących pracę na stanowisku kierowcy (Dz.U. 2014 poz. 937 z późn. zm.),
<p>c. charakteryzuje przepisy dotyczące OSP, w tym kandydatów na kierowców, kierowców i pasażerów, związane z transportem indywidualnym</p>	<ul style="list-style-type: none"> – omawia przepisy i inne akty dotyczące transportu, w tym Ustawę z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz.U. 1997 nr 98 poz. 602 z późn. zm.), Ustawę z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz.U. 1985 nr 14 poz. 60 z późn. zm.), – omawia przepisy i inne akty dotyczące szkolenia i egzaminowania osób o szczególnych potrzebach zwłaszcza osób z niepełnosprawnościami ruchu i słuchu, w tym Ustawę z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (Dz. U. nr 30 poz. 151 z późn. zm.),
<p>d. charakteryzuje przepisy dotyczące OSP związane z wydawaniem kart parkingowych i przywilejów</p>	<ul style="list-style-type: none"> – omawia przepisy i inne akty dotyczące OSP w ruchu drogowym, w tym Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2014 r. w sprawie wzoru oraz trybu wydawania i zwrotu kart parkingowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1438 z późn. zm.), – omawia przepisy i inne akty dotyczące przywilejów w ruchu drogowym, w tym Rozporządzenia Ministrów Infrastruktury oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 lipca 2002 r. w sprawie znaków i sygnałów drogowych (Dz.U. 2002 nr 170 poz. 1393 z późn. zm.),
<p>e. charakteryzuje przepisy dotyczące OSP związane z warunkami technicznymi pojazdów oraz dozorem technicznym</p>	<ul style="list-style-type: none"> – omawia przepisy i inne akty dotyczące urządzeń w pojazdach z obowiązkiem badań w zakresie dozoru technicznego, w tym Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych pojazdów oraz zakresu ich niezbędnego wyposażenia (Dz. U. z 2016 r. poz. 2022 z późn. zm.), – omawia przepisy i inne akty dotyczące przewozu osób w transporcie indywidualnym OSP, w tym Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych pojazdów oraz zakresu ich niezbędnego wyposażenia, w którym określone zostało przeznaczenie pojazdów oraz sposób ich wykorzystania (Dz. U. z 2015 r. poz. 305 z późn. zm.).
<p>Zestaw efektów uczenia się:</p>	<p>03. Wiedza dotycząca identyfikowania potrzeb OSP jako użytkowników transportu indywidualnego</p>
<p>Umiejętności</p>	<p>Kryteria weryfikacji</p>

<p>a. charakteryzuje potrzeby OSP dotyczące transportu indywidualnego</p>	<ul style="list-style-type: none"> – omawia potrzeby OSP w transporcie indywidualnym w tym: kandydatów na kierowców, kierowców, pasażerów, – omawia mocne i słabe strony OSP korzystających z transportu indywidualnego m.in. samodzielności, znajomości sposobów przesiadania się np. z wózka do samochodu, umiejętności obsługi i manipulowania urządzeniami adaptacyjnymi, – wymienia kody i subkody ograniczeń przypisywane OSP, w tym kandydatowi na kierowcę i kierowcy z niepełnosprawnością według zidentyfikowanych potrzeb, – formułuje wnioski dla OSP uwzględniające możliwości produktów i usług w transporcie, będące rekomendacjami doboru urządzeń adaptacyjnych,
<p>b. charakteryzuje rozwiązania dla OSP jako użytkowników transportu indywidualnego zgodne z zasadami projektowania uniwersalnego</p>	<ul style="list-style-type: none"> – omawia ogólne zasady projektowania uniwersalnego, – uzasadnia celowość stosowania zasad projektowania uniwersalnego, – omawia stosowanie projektowania uniwersalnego w rozwiązaniach dotyczących produkcji urządzeń adaptacyjnych transportu indywidualnego dedykowanych kandydatom na kierowców i kierowcom z niepełnosprawnościami, – opisuje stosowanie projektowania uniwersalnego w rozwiązaniach technicznych dotyczących produkcji urządzeń adaptacyjnych transportu indywidualnego dedykowanych pasażerom z niepełnosprawnościami.
<p>Zestaw efektów uczenia się:</p>	<p>04. Wiedza dotycząca urządzeń adaptacyjnych dla OSP jako użytkowników transportu indywidualnego</p>
<p>Umiejętności</p>	<p>Kryteria weryfikacji</p>
<p>a. charakteryzuje urządzenia adaptacyjne dla kandydatów na kierowców i kierowców z niepełnosprawnościami transportu indywidualnego</p>	<ul style="list-style-type: none"> – omawia warianty urządzeń adaptacyjnych w odniesieniu do danej niesprawności kandydata na kierowcę i kierowcy, – omawia działanie pojazdów i demonstratorów wyposażonych w urządzenia adaptacyjne dla OSP, – wymienia źródła wiedzy o urządzeniach adaptacyjnych na rynku krajowym i zagranicznym, dla kandydatów na kierowców i kierowców z niepełnosprawnościami,
<p>b. charakteryzuje urządzenia adaptacyjne dla pasażerów z niepełnosprawnościami transportu indywidualnego</p>	<ul style="list-style-type: none"> – omawia warianty urządzeń adaptacyjnych w odniesieniu do danej niesprawności pasażera, – omawia działanie pojazdów i demonstratorów wyposażonych w urządzenia adaptacyjne dla pasażerów z niepełnosprawnościami, – wymienia źródła wiedzy o urządzeniach adaptacyjnych na rynku krajowym dla pasażerów z dysfunkcjami,

<p>c. charakteryzuje urządzenia adaptacyjne dla OSP podlegające / niepodlegające certyfikacji oraz dozorowi technicznemu</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia urządzenia adaptacyjne przeznaczone dla kandydatów na kierowców i kierowców z niepełnosprawnościami podlegające certyfikacji (certyfikacja dobrowolna, obowiązkowa), – wymienia urządzenia adaptacyjne przeznaczone dla pasażerów z niepełnosprawnościami niepodlegające certyfikacji (certyfikacja dobrowolna, obowiązkowa), – wymienia urządzenia adaptacyjne przeznaczone dla OSP objęte dozorem technicznym.
<p>Zestaw efektów uczenia się:</p>	<p>05. Wiedza dotycząca skutecznej komunikacji z OSP</p>
<p>Umiejętności</p>	<p>Kryteria weryfikacji</p>
<p>a. charakteryzuje zagadnienia związane ze skutecznym komunikowaniem się z OSP</p>	<ul style="list-style-type: none"> – omawia zagadnienia związane z przekazywaniem informacji, w tym rodzaje i sposoby komunikacji z OSP, skuteczne i zrozumiałe informowanie OSP, – omawia zagadnienia związane z przekazywaniem informacji zwrotnej OSP w sposób jasny i wyczerpujący,
<p>b. charakteryzuje sytuacje standardowe, niestandardowe i tzw. „trudne” w pracy z OSP</p>	<ul style="list-style-type: none"> – omawia sytuacje standardowe w pracy z OSP, – omawia sytuacje niestandardowe tzw. „trudne” w pracy z OSP, – omawia sposoby skutecznego porozumiewania się i rozwiązywania konfliktów z OSP, – omawia doświadczenia własne lub innych osób związane z komunikacją interpersonalną w sytuacjach „trudnych” z OSP,
<p>c. charakteryzuje przesłanki działania CWoD jako podmiotu wspierającego niezależność kierujących / pasażerów z niepełnosprawnościami</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia cele i założenia CWoD, – omawia procedurę obsługi klienta – OSP w CWoD.
<p>Zestaw efektów uczenia się:</p>	<p>06. Wiedza nt. współpracy z podmiotami prowadzącymi działalność w obszarze transportu indywidualnego</p>
<p>Umiejętności</p>	<p>Kryteria weryfikacji</p>
<p>a. charakteryzuje podmioty działające na rzecz dostępności transportu indywidualnego i poprawy mobilności OSP</p>	<ul style="list-style-type: none"> – omawia źródła wiedzy nt. podmiotów działających na rzecz dostępności transportu indywidualnego i poprawy mobilności OSP, w tym adaptatorów, – określa zakres współpracy z osobami lub podmiotami prowadzącymi działalność na rzecz dostępności transportu indywidualnego i poprawy mobilności OSP oraz warunki tej współpracy, – omawia sposoby aktywizacji środowiska OSP na rzecz dostępności transportu indywidualnego i poprawy mobilności tej grupy,

<p>b. omawia możliwości dofinansowania dla OSP dotyczące transportu indywidualnego</p>	<ul style="list-style-type: none"> – omawia proces informowania o możliwościach dofinansowania urządzeń adaptacyjnych dla OSP, – omawia proces informowania o możliwościach dofinansowania samochodów dla OSP, – wskazuje instytucje udzielające OSP pomocy informacyjnej i materialnej.
--	---

Informacje uzupełniające:

Liczba uczestników: 10 osób

Miejsce przeprowadzenia szkolenia: ITS / online – platforma WEBEX

Metody / narzędzia:

- wykład z wykorzystaniem prezentacji komputerowych, prowadzony z odwoływaniem się do doświadczeń uczestników;
- bezpośrednia (wariant szkolenia stacjonarnego) lub pośrednia (wariant szkolenia online) prezentacja urządzeń, produktów i pojazdów, w tym będących w zasobach ITS.

Warunki lokalowe:

- klimatyzowana sala wykładowo-projekcyjna wyposażona w rzutnik i inne urządzenia elektroniczne (komputer, ekran, nagłośnienie, dostęp do internetu) umożliwiające swobodne prowadzenie wykładu, jak również wyposażona w rolety/wertykale lub inne rozwiązanie umożliwiające zaciemnienie; pomieszczenie dostosowane do potrzeb OSP;
- sala ekspozycyjna (plac) umożliwiająca swobodne przeprowadzenie prezentacji urządzeń (wariant szkolenia stacjonarnego); pomieszczenie dostosowane do potrzeb OSP;
- pomieszczenia sanitarne usytuowane blisko sal szkoleniowych dostosowane do potrzeb OSP.

Dokument potwierdzający uczestnictwo w szkoleniu: zaświadczenie wydane po pozytywnym wyniku walidacji (zaliczenie ustne)

Okres realizacji szkolenia: 01.06-30.09.2023, w ramach zadania 7.